

MAK 2014-2020
investeeringutoetused ja perioodi
2015-2020 otsetoetused
lihaseisekasvatatajale

Kasutatud Põllumajandusministeeriumi
Põllumajandustoetuste infopäeva Paide
18.11.2014 materjale

Koostanud: Targo Pikkmeets

Otsetoetused

Kohustuslikud toetuskeemid

- ühtne pindalatoetus;
- kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (edaspidi *rohestamine*);
- noore põllumajandustootja toetus;

Valikulised toetuskeemid

- – väikepõllumajandustootja toetus
- - ümberjaotav toetus (kõrgem toetusmäär esimestele hektaritele) - ei rakendu
- - tootmiskohustusega seotud toetus raskustes sektorile

Toetusõiguslikkus

- Põllumajandusmaa pindala määramisel võetakse arvesse **põld** pindalaga vähemalt **0,3 ha**, sealhulgas kuni 2 m laiune hekk, kraav, piire, traditsiooniline maastikuobjekt või muu maastikule iseloomulik vorm, võttes seejuures arvesse, et ühe hektari kohta ei kasva rohkem kui 50 puud
- Otsetoetuse taotleja kasutuses on **vähemalt 1 ha** põllumajandusmaad, millel isik tegeleb põllumajandusega **või** loomatoetuse taotluse alusel saadav toetussumma **ületab 100 €** (kui maad alla 1 ha).
- Rohumaa niidetud või hekseldatud vähemalt üks kord enne **10. augustit** (*oli 31. juuliks!*)

Aktiivne tootja

Aktiivse tootjana ei käsitleta st toetusõiguslike taotlejate hulgast arvatakse välja isikud, kes tegelevad tegevusaladega (lennujaama, raudtee, veemajanduse ja kinnisvara haldamine, aastaringse kasutusega spordi- ja puhkebaaside majandamine)
+ üksnes metsamajandusega tegelevad ettevõtjad.

- Otsetoetuste taotlejad, kelle eelneva aasta otsetoetuse summa jäi alla 5000 €, välistamisele ja täiendavale analüüsile ei kuulu
- Kui eelnimetatud tegevusega tegelev taotleja soovib tõendada põllumajandusliku tegevuse olulisust tema üldises majandustegevuses, tuleb esitada tõendusmaterjal.

Rohestamine

1. põllumajanduskultuuride mitmekesistamine - lävend 10 ha (v.a. valdavalt rohhtaimed ja kesa, s.h. põld alla 30 ha)
 - 10-30 ha $\geq$ 2 kultuuri / 1 – kuni 75%
 - üle 30 ha $\geq$ 3 kultuuri / 1 – kuni 75% / 1 + 2 – kuni 95%
 2. püsirohumaa (PR) säilitamine – tootja tasemel alates 2015. a. uus kohustus $\geq$ 2012. a. taotlusega võrreldes
 3. ökoloogilise kasutuseesmärgiga ala (kui säilitatav maastikuelement maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete raames või kui kasutatav maaharimispraktika) – lävend 15 ha, 5% toetusõiguslikust maast v.a. PR
- Põõsaste või puudega põllusaar – Puude rida – Hekk – Metsasiil – Kraav – Kiviaed
- – Maaharimispraktikad: kesa (koef. 1,0 **põllumajanduslik tootmine keelatud**) – paju (Salix) (koef. 0,3) – liblikõielised, kõrvitsalised, hõbepuulised (koef. 0,7)

Rohestamise vähendused

- Toetuseks eraldatakse 30% aastasest otsetoetuste riiklikust kogusummast
- Nõuete mittetäitmisel vähendamised esimesel kahel aastal **0 %** (taotlusaastad **2015** ja **2016**),
- kolmandal aastal **20 %** (taotlusaasta **2017**)
- alates neljandast aastast **25 %** (taotlusaasta **2018**)
- NB! Kui leitakse, et taotleja ei ole ühte rohestamise nõuet täitnud **kolmel järjestikusel** aastal, vähendatakse pindala, mida järgmistel aastatel kasutatakse rohestamise toetuse arvestamiseks.

Noore põllumajandustootja toetus

- Toetust makstakse noortele põllumajandustootjatele, kes alustavad oma põllumajanduslikku tegevust, **5 esimese** tegevusaasta jooksul
- Taotlemise aastal peab taotleja olema **alla 40**-aastane
- Toetust makstakse **kuni 39 ha** kohta
- Toetuse ühikumäära suuruseks on 25% ühtse pindalatoetuse ühikumäärast
- Toetuse kogueelarveks võib kasutada kuni 2% otsetoetuste kogusummast
- Noorte põllumajandustootjate toetuse eelarve võimalik ümbervaatamine (% otsetoetuste eelarvest) – igal aastal 1. augustiks

Võimalikud ühikumäärad 2015

- Ühtne pindalatoetus – **77 €/ha**
- Kliima- ja keskkonnatoetus (rohestamine)
– **35 €/ha**
- Noore põllumajandustootja toetus 25 %
ühtsest pindalatoetusest – **19 €/ha**

Väikepõllumajandustootja toetus

- Väiketootjate toetuskeemis osalevatele taotlejatele nõuetele vastavus ja rohestamine ei kohaldu.
- Taotleja peab esmalt esitama otsetoetuse taotluse vastavalt toetustele ning hiljemalt 15. augustiks 2015.a. peab esitama liitumiseks taotluse.
- Toetuse suurus **kuni 1250 €**.
- Toetus koosneb taotletud otsetoetuste kogusummast (ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus, noorte põllumajandustootjate toetus, võimalikud tootmiskohustusega seotud toetused).
- Kui otsetoetuste kogusumma läheb suuremaks 1250 €-st, vähendatakse osatoetusi proportsionaalselt ja taotlejale makstakse 1250€.
- Alates 2016 aastast võib taotleja loobuda skeemis osalemisest avalduse alusel.

Hekseldamine

- Hekseldamine on lubatud püsirohumaal põllumajandustootjatel:
- - kogu kasutuses oleva põllumajandusmaa ulatuses, kui tema kasutuses on **kuni 10 ha** põllumajandusmaad või
- - **kuni 10 %** põllumajandusmaast, kui taotleja kasutuses on **üle 10 ha** põllumajandusmaad.
- Kui püsirohumaad on hekseldatud osaliselt, läheb kogu põld % arvestamisel arvesse.
- 2017.aastaks analüüsitakse piirangu tulemusi eesmärgiga lävendit madalamaks muuta
- hekseldada võib **alates 5. juulist.**

Ammlehma kasvatamise toetus

- Eesmärk: toetada peamiselt peretalusid, et säiliks talumajapidamised, mis annavad vähemalt ühe täistöökohta. **NB! Läbirääkimised jätkuvad!**
- Toetust saab taotleda **kuni 25** ammlehma ja lehmmullika (vähemalt 8 kuu vanune) kohta. Hinnanguliselt 100 €/loom
- Ammlehmad ja lehmmullikad peavad olema registreeritud põllumajandusloomade registris taotleja nimel taotlemise aasta **02. mai** seisuga. Alates 2016 aastast 02.märtsi seisuga
- Pidamisperiood on toetuse taotlemise esitamise päevast **kuni 27. juunini**. Alates 2016 aastast 27. aprillini.
- Toetusõiguslikud lihaveise tõud Hf, Li, Ab, Ch, Hc, Pi, Ba, Si, Bb, De, Ga, Au
- 2017.aastaks analüüsitakse tulemusi eesmärgiga toetust kitsendada puhtatõulistele lihaveistele

Mahepõllumajandus

- Lisaks mahepõllumajanduse nõuetele:
- Viljavahelduse nõue sarnane KSM-ga. Mustkesa ei ole enam toetusõiguslik
- Liblikõieliste ja talvise taimkatte osakaal mõlemal 20%
- Mullaanalüüsid
- Nõuded viljapuuaedade hooldamiseks
- Kohustuslik koolitus
- Kultuurigrupid veidi muutunud, loomühikute arvestus samuti

Mahepõllumajanduse toetusmäärad ha ja karjatatavate loomade kohta aastas

- **Teravili**, kaunvili, õli ja kiukultuurid ning muud tehnilised kultuurid ja põldtunnustatud heinaseemnepõld **125 eurot**
- **Sertifitseeritud** maheseemnega külvatud teravilja kohta makstakse **20% kõrgemat** toetust
- Kuni **3-aastane** külvikorras olev rohumaa **80 eurot**
- Rühvelkultuur **210 eurot**
- **Sertifitseeritud** maheseemnega külvatud kartuli kohta makstakse **20% kõrgemat** toetust.
- **Köögivil**i, maasikas ning ravim- ja maitsetaimed **600 eurot**
- **Puuvilja-** ja marjakultuurid **300 eurot**
- **Muu rohumaa**, mille iga hektari kohta peetakse põllumajandusettevõttes vähemalt 0,2 LÜ vastaval hulgal mahepõllumajanduslikke karjatatavaid loomi **25 eurot**
- **Veise**, lamba või kitse **ühe ühiku** kohta **100 eurot**

Loomarühm	Koefitsient
Üle 24 kuu vanune veis, ammlehm	1,0
Piimalehm	3,0
6–24 kuu vanune veis	1,0
Kuni 6 kuu vanune veis	0,2
Vähemalt 3 kuu vanune kits, lammas liha tootmiseks	0,2
Vähemalt 6 kuu vanune kits, lammas piima tootmiseks	0,3
Emis (sh pörsastega) või kult	0,33
Vähemalt 2 kuu vanune nuum- või noorsiga	0,2

Loomade heaolu

- **Veised ja kuni 6-kuused vasikad**, sead, lambad, kitsed, munakanad (õrrekanad või vabalt peetavad) või üle 6-kuused hobused
- **1-aastane kohustus**, mida saab pikendada
- Loomad registreeritud ja identifitseeritud, loomakasvatushoone registreeritud, loomade arvestuse pidamine
- Sigadel taotlemine loomakasvatushoone kaupa, üldjuhul loomarühma kaupa
- Loomatervishoiu või heaolu koolitused vabatahtlikud

Loomade heaolu toetuse määrad

- hobune 40 eurot
- 6 kuu vanune või vanem karjatatav veis **40 eurot**
- 6 kuu vanune vasikas **18 eurot**
- siga 24 eurot, lisanõude täitmisel lisandub 28 eurot
- lammas või kits 9 eurot, lisanõude täitmisel lisandub 16 eurot
- munakana 2,60 eurot, lisanõude täitmisel lisandub 2,20 eurot
- **koolituse** lisanõude täitmise eest taotleja kohta **75 eurot** aastas, kuid mitte üle 2 korra perioodi jooksul

Kõigi nimetatud toetuste

- ... taotluste vastuvõtuperiood on tavapäraselt maikuus
- KSM, keskkonnasõbraliku aianduse ja piirkondliku mullakaitse toetuste uusi kohustusi saab võtta vaid 2015 ja 2016
- 2016. aasta taotlusvoor avatakse juhul, kui uute kohustuste võtmiseks on meetme eelarves piisavalt raha

Kõigi nimetatud toetuste puhul

... on ette nähtud toetusmäära vähendamise protseduur, kui **AASTAEELARVES jääb raha puudu**

Mida teha, kui 2007-2013 kohustus alles kestab?

- Olemasoleva kohustusega saab jätkata kohustuseperioodi lõpuni
- Pärast kohustuseperioodi lõppu võib otsustada, kas liituda uue perioodi toetusskeemiga
- Olemasoleva kohustuse saab asendada uue perioodi sama toetuse kohustusega
- Asendamisel ei saa kohustusealune pind „ära kaduda“

Veeseaduse planeeritavatest
muudatustest!

Sõnniku laotamise reeglid 1

- *Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta **kuni 170 kg lämmastikku** aastas, sealhulgas lämmastik, mis jääb karjatamisel maale loomade väljaheidetega.*
- *Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa 1 ha kohta **kuni 25 kg fosforit** aastas, kaasa arvatud fosfor, mis jääb karjatamisel maale loomade väljaheidetega. **Jooksva viie aasta keskmisena** antud fosfori kogus ei tohi ületada **25 kg/ha** kohta.*

Sõnniku laotamise reeglid 2

- *Mineraalväetisi ja vedelsõnnikut **ei tohi** laotada **15. oktoobrist** kuni **20. märtsini** ega muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud. **Tahesõnnikut** ei tohi laotada **1. detsembrist** kuni **20. märtsini** ega muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üle ujutatud või veega küllastunud*
- ***Ületalve jäetavale taimikuga** maa pinnale tohib **tahesõnnikut** laotada kuni **1. oktoobrini**.*
- *Pärast **20. septembrist** tuleb ületalve jäetavale taimikuga maale laotatavad **vedelväetised** anda **pinnasesse** viimise seadmetega.*

Sõnnikuhoidla ja sõnnikuaun 1

- *Põllumajandustootja loomapidamishoonel, kus peetakse loomi **üle 2 loomühiku**, peab olema tekkiva sõnniku mahutamiseks lekkekindel sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla. (**jõustub 2019. aasta 1. jaanuaril.**)*

Sõnnikuhoidla ja sõnnikuaun 2

- Põllumajandusloomade pidamisel peab sõnnikuhoidla mahutama **8 kuu** sõnniku ja virtsa *ning vajadusel ka sealt pärit reovee*. Sügavallapanuga laut + sõnnikuhoidla ≥ 8 kuu sõnniku mahtuvus. Leping teise isiku hoidla või töötlemiskoha kasutamiseks – hoidla mahtuvus vähemalt ühe kuu sõnnikukogus.
- *Aunas (50 m jõest jms. 10 m drenaažidest) **kuni 1 kuu** (min 20% KA) või **KKA kirjalikul loal kuni 8 kuud** (min 25% KA)*

Sõnnikuhoidla ja sõnnikuaun 3

- ***Sõnnikuauna moodustamise*** alguse ja lõpu kuupäeva, paiknemise koha põllukaardil ning aunast sõnniku laotamise kuupäeva andmed kantakse **põlluraamatusse**.
- ... Juhul kui põllumajandustootja **karjatab loomi**, kantakse põlluraamatusse andmed :
 1. karjatamise periood
 2. karjatatud loomade liik
 3. karjatatud loomade arv
 4. rohumaa tüüp
 5. asukoht
 6. pindala

Karjatamine veekaitsevööndis

- *Veekaitsevööndis on keelatud majandustegevus, välja arvatud veest väljauhutud taimestiku eemaldamine, heina niitmine ja roo lõikamine ning Keskkonnaameti nõusolekul ja tingimustel karjatamine mererannikul väljaspool looduskaitseseaduse paragrahvi 17 lõikega 1 sätestatud alasid koormusega kuni 1,3 loomühikut/ha*

Investeeringud põllumajandusettevõtete
tulemuslikkuse parandamiseks ja

Väikeste põllumajandusettevõtete
arendamine

Investeeringud põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamiseks

- Toetuse taotleja:
- Omatoodetud põllumajandustoodete ja nende töötlemisel saadud toodete müügitulu on taotlemise aastale vahetult eelnenud majandusaastal olnud **suurem kui 14 000 eurot** ja vahetult eelnenud teisel majandusaastal **suurem kui 1200 eurot**
- Mõlemal vaadeldaval majandusaastal peab olema **enam kui 50%** ettevõtte müügitulust **põllumajanduslik**
- Ettevõtte on tegutsenud **vähemalt kaks** majandusaastat, millest viimane on vähemalt 12 kuu pikkune

Investeeringud põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamiseks eelnevad aastad taotlemisel jaanuaris 2015

- FIE kassapõhine peab olema E-vorm, seega 2012 ja 2013
- FIE tekkepõhine – bilanss ja kasumiaruanne 2012 ja 2013 või 2013 ja 2014
- OÜ, AS, TÜ jms. – sõltuvalt milline viimane aastaaruanne on esitatud Äriregistrile 2012 ja 2013 või 2013 ja 2014

Investeeringud põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamiseks (2)

- Erisused:

Bioenergia (täpsustatakse ministri määrusega)

Mobiilsed masinad ja seadmed (käive <200 000 €; TÜ või ...)

- Toetuse määr ja suurus

Maksimaalselt on ühel taotlejal võimalik saada programmiperioodil

500 000 eurot toetust sh istandike rajamiseks, mesindus- ja seenekasvatuseinventari ja -seadmete ning **mobiilsete** masinate ja seadmete ostmiseks on võimalik saada toetust **kuni 100 000 eurot**

Toetust antakse kuni 40% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, välja arvatud traktorite puhul, mille ostmisel on toetus kuni 30% investeeringuobjekti abikõlbliku kulu maksumusest

Kui toetust taotleb **noor ettevõtja** või **tulundusühistu**, siis on toetuse määr **kuni 5% suurem**

Hindepunktide eelistused

- Varasemal perioodil ei ole toetust saanud
 - Sõnnikuhoidla puudumine
 - Lisapunktid söötmis-jootmisplatsi rajamisel
 - Põllumajandusliku müügitulu osakaal üle 90%
 - Müügitulu vahemik
 - Tulundusühistu
-
- Noore taotleja eelistust enam ei ole.

Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine (1)

- Toetusraha makstakse **enne kulude tegemist**
- Toetuse saaja:
 - omatoodetud **põllumajandustoodete** ja nende töötlemisel saadud toodete müügitulu on taotlemise aastale vahetult eelnenud majandusaastal olnud vahemikus **4000–14 000 eurot** ja vahetult eelnenud teisel majandusaastal suurem kui 1200
 - mõlemal vaadeldaval majandusaastal peab olema **enam kui 50%** ettevõtte müügitulust põllumajanduslik
- Ettevõtte on tegutsenud vähemalt kaks majandusaastat, millest viimane on vähemalt 12 kuu pikkune

Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine (2)

- Toetust saab taotleda äriplaanis toodud põllumajanduslikeks tegevusteks
- Maksimaalne toetuse suurus on **15 000 eurot**
- **Toetuse saaja on kohustatud:**
 - tagama, et tema müügitulu omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügist on taotlemise aastale järgneval teisel majandusaastal **vähemalt 10% suurem kui taotlemise aastale vahetult eelnenud** majandusaastal
 - tagama, et tema müügitulu omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügist **ületab** taotlemise aastale järgneval **teisel** majandusaastal **50%** kogu müügitulust
 - mitte tegutsema vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest seakasvatuse valdkonnas kui ta on vastava kohustuse võtnud toetuse taotlemisel. Nimetatud kohustuse saab võtta taotleja, kes tegutses taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal peamiselt seakasvatuse valdkonnas

Lisainfo:

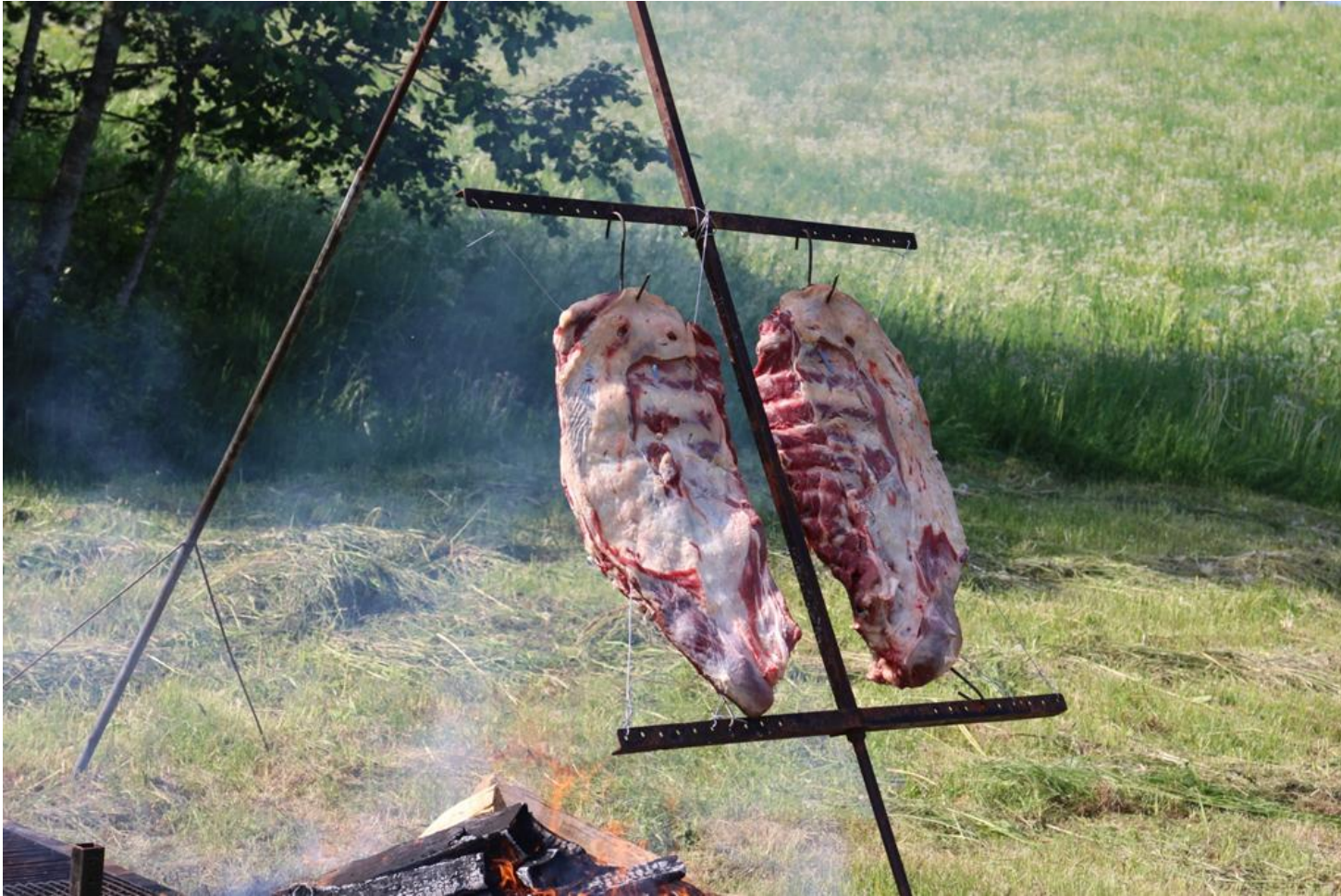
- Põllumajandusministeerium

<http://www.agri.ee/et>

- PRIA

<http://www.pria.ee/>

Täna tähelepanu eest!

Targo Pikkmets 5668 0023 targo01@neti.ee